

SAŽETAK

Mogući razvoj energetskeg sektora RH do 2050. godine u uvjetima radikalnog smanjenja emisija CO₂ i kako to ostvariti

Dr. sc. GORAN GRANIĆ
Ravnatelj Energetskog instituta Hrvoje Požar

U radu je napravljena analiza dosadašnjeg načina ostvarivanja politike smanjenja emisija CO₂ putem četiri gotovo neovisna procesa: tržišta energije, tržišta emisija, potpore obnovljivim izvorima energije putem *Feed-in tariff* (FIT) i potpore energetskej učinkovitosti. Konstatirano je da takav sustav, u pojedinim elementima i suprotstavljen, ne može dovesti do cilja, odnosno do radikalnog smanjenja emisija CO₂ do 80 % ukupno, a u proizvodnji električne energije do 95 %, što su ciljevi EU-a do 2050. godine.

Predlaže se novi sustav, koji se isključivo temelji na jednoj funkciji cilja, emisijama CO₂, te upravljanju tog procesa putem poreza ili naknada na CO₂, te povrata tih sredstava na projekte smanjenja emisija CO₂, energetske učinkovitost, obnovljive izvore i smanjenja emisija kod fosilnih goriva.

Razrađene su osnove koncepta poreza ili naknada na CO₂ kao ključne mjere za poticanje smanjenja emisija i napravljena analiza utjecaja različitih stopa poreza ili naknade na emisije CO₂ na cijenu energije. Kritički je analiziran utjecaj novog modela na izgradnju obnovljivih izvora i povećanje energetske učinkovitosti u zgradarstvu. Razmotren je utjecaj novog modela na razvoj prometa.

Uvođenje novog modela trebalo bi osloboditi tržišta energije od administrativnih ograničenja i privilegiranosti pozicije obnovljivih izvora i vratiti sve u tržišnu ekonomiju, neovisno o tome koji se izvor energije za proizvodnju električne energije koristi.

Jedno od ograničenja uvođenja novog modela je prevođenje postojećeg stanja u novi sustav, posebno u segmentu obnovljivih izvora i njihove zaštićene pozicije temeljem zaključenih dugoročnih ugovora.

Razrađene su osnove modela korištenja financijskih sredstava prikupljenih porezom ili naknadom na CO₂, za poticanje smanjenja emisija i ispunjenja dugoročnog cilja s minimalnim emisijama CO₂. Na kraju su date preporuke za uvođenje novog modela.